

Arvola, Outi – Reunamo, Jyrki – Kyttälä, Minna. 2017. MAAHANMUUTTAJATAUSTAISET LAPSET VARHAISKASVATUKSESSA: KASVATTAJIEN NÄKEMYKSET LASTEN TAIDOISTA JA TUEN TARPEESTA. Kasvatus 48 (3), 161–173

Kansallinen ja kansainvälinen maahanmuuttotilanne haastaa tarkastelemaan maahanmuuttajataustaisten lasten formaaleja oppimisympäristöjä: varhaiskasvatusta ja koulua. Tässä tutkimusartikkelissa kuvataan varhaiskasvatuksessa olevien lasten itsesäätelytaitoja, sosiaalisia taitoja ja oppimisen tuen tarpeita varhaiskasvattajien arvioimina. Artikkelin aineisto perustuu ammattikasvattajien tekemiin lapsiarviointeihin (N = 2 250), joissa 15,7 prosenttia (N = 309) varhaiskasvatusikäisistä lapsista oli maahanmuuttajataustaisista perheistä. Arvioinnit kerättiin strukturoitua kyselylomaketta käyttäen. Tulokset osoittavat, että maahanmuuttajataustaisten ja kantaväestön lasten taidoissa on ainoastaan yksittäisiä tilastollisesti merkitseviä eroja. Nämä erot liittyivät lähinnä spesifeihin, erityisesti kieli- ja kulttuurikontekstisidonnaisiin, päivähoidon tilanteisiin. Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa tulee kiinnittää enemmän huomiota lasten kanssa yhteisesti tuotettujen kasvatuskäytäntöjen luomiseen ja tukemiseen sekä tiedostaa kasvattajan tärkeä merkitys vuorovaikutussuhteissa.

Asiasanat: varhaiskasvatus, monikulttuurisuus, itsesäätely, sosiaaliset taidot, oppiminen

Ouakrim-Soivio, Najat – Rautopuro, Juhani – Saario, Johanna. 2017. YHDENVERTAISUUTTA VAI ARMOPALOJA? SIVISTYKSELLISEN YHDENVERTAISUUDEN TOTEUTUMINEN PERUSOPETUKSESSA. Kasvatus 48 (3), 174–188.

Artikkelissa analysoidaan kantaväestöön kuuluvien ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden sivistyksellisen yhdenvertaisuuden toteutumista yhteiskuntaopin osaamisen, arvioinnin ja opetuksen saavutettavuuden näkökulmista. Tutkimus pohjautuu perusopetuksen päättövaiheen yhteiskuntaopin oppimistulosten arviointiaineistoon vuodelta 2011. Yhdenvertaisuutta tarkastellaan sivistyksellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Päätuloksiksi saatiin, että kantaväestöön kuuluvien ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden sivistyksellinen yhdenvertaisuus ei toteudu arvosanojen eikä myöskään yhteiskuntaopin osaamistason suhteen. Toisaalta myös maahanmuuttajataustaiset oppilaat olivat osaamistasoltaan yhtä heterogeeninen ryhmä kuin kantaväestöön kuuluvat oppilaat. Myös oppilaiden asenteissa oli eroja sen mukaan, olivatko he maahanmuuttajataustaisia vai kantaväestöön kuuluvia. Artikkelin lopussa pohditaan, miten perusopetuksen yhdenvertaisuus toteutuu yhteiskuntaopin opetuksen saavutettavuuden näkökulmasta.

Asiasanat: arviointi, kieli, maahanmuuttajatausta, perusopetus, sukupuoli, yhdenvertaisuus, yhteiskuntaoppi

Kirjavainen, Tanja – Pulkkinen, Jonna. 2017. TAKAAKO SAMANLAINEN TAUSTA SAMANLAISEN OSAAMISEN? MAAHANMUUTTAJATAUSTAISTEN JA KANTAVÄESTÖN OPPILAIDEN OSAAMISEROT PISA 2012 -TUTKIMUKSESSA. Kasvatus 48 (3), 189–202.

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin PISA 2012 -aineistolla maahanmuuttajataustaisten ja kantaväestön oppilaiden osaamiseroja. Tutkimuksessa selvitettiin, kuinka suuria erot ovat koko osaamisjakaumassa. Lisäksi tutkittiin sitä, kuinka paljon osaamiseroja selittävät erilaiset oppilaaseen ja kouluun liittyvät taustatekijät, sekä sitä, hyötyvätkö maahanmuuttajaoppilaat taustatekijöistään samalla tavalla kuin kantaväestön oppilaat. Aineiston analysoinnissa käytettiin Juhn-Murphy-Pierce -menetelmää. Tulokset osoittivat, että maahanmuuttajaoppilaiden osaaminen on kantaväestön oppilaiden osaamista heikompaa koko osaamisjakaumassa.

Ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajaoppilaiden ero kantaväestöön pienehen selvästi osaamisen kasvaessa, ja osaamiserot selittyivät lähes kokonaan oppilaan taustatekijöillä. Sen sijaan toisen sukupolven maahanmuuttajaoppilaiden ero kantaväestöön oli lähes samanlainen koko osaamisjakaumassa. Osaamiseroja selitti taustatekijöiden lisäksi selvästi myös se, että toisen sukupolven maahanmuuttajaoppilaat eivät hyötyneet taustatekijöistään samalla tavalla kuin kantaväestön oppilaat. Osaamisjakauman yläpäässä jopa yli puolet oppilaiden välisistä eroista selittyi taustatekijöille saadusta heikommasta hyödyistä. Perusopetus näyttäisi tukevan melko hyvin etenkin heikoimmin menestyviä ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajaoppilaita, mutta toisen sukupolven maahanmuuttajaoppilaiden oppimista ei kyetä tukemaan siten, että he saisivat taustatekijöilleen samanlaisen hyödyn kuin kantaväestön oppilaat.

Asiasanat: maahanmuuttajat, perusopetus, PISA-tutkimus, Juhn-Murphy-Pierce -dekompositio

Holopainen, Johanna – Kalalahti, Mira – Varjo, Janne. 2017. "MUN TEHTÄVÄ ON TUKEA JA ESITTÄÄ KYSYMYKSIÄ JA KULKEA RINNALLA" – ASiantuntijoiden Näkemyksiä MAAHANMUUTAJATAUSTAISTEN NUORTEN SIIRTymISESTÄ TOISELLE ASTEELLE. Kasvatus 48 (3), 203–216.

Tässä artikkelissa analysoimme, millaisia rakenteellisia mahdollisuuksia ja esteitä, toimijuutta ja ajallisia ulottuvuuksia koulutussiirtymiä ohjaavat ja hallinnoivat asiantuntijat hahmottavat maahanmuuttajataustaisten nuorten siirtymässä perusopetuksesta toisen asteen koulutukseen. Tutkimuksen aineistona oli kymmenen teemahaastattelua, jotka tehtiin opinto-ohjaajille, rehtoreille ja kunnallisille virkamiehille. Aineisto analysoitiin fenomenografisesti. Viitekehystenä on suomalainen universalistinen siirtymäjärjestelmä, jossa yksilölliset koulutuspolut ovat mahdollisia ja jossa ohjaus on institutionalisoitunut osaksi koulutusta. Tulosten mukaan siirtymäjärjestelmän eri tahot ohjaavat siirtymiä usein omista lähtökohdistaan käsin, eikä kokonaisuutta ole mietitty. Siirtymän rakenteelliset piirteet perustuvat olettamukselle, että nuorilla on suomalaisen peruskoulun tuottamat valmiudet. Maahanmuuttajien valintoja voivat kuitenkin rajoittaa esimerkiksi riittämätön koulutusjärjestelmän tuntemus tai suomen kielen taito. Lisäksi ohjaus painottuu lyhyeen nivelvaiheeseen ja sen jatkumo katkeaa perus- ja toisen asteen välissä. Jotta maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutuspolut tulisivat aiempaa sujuvammiksi, tulisi heidän monimuotoiset tarpeensa huomioida systemaattisemmin siirtymäjärjestelmän rakenteissa, sen tarjoamissa mahdollisuuksissa sekä siihen kytkeytyvässä aikaperspektiivissä.

Asiasanat: maahanmuuttajat, toisen asteen koulutus, siirtymävaihe, koulutusjärjestelmät

Kilpi-Jakonen, Elina. 2017. MAAHANMUUTAJIEN LASTEN KOULUTUSSIIRTYMÄT TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN LÄPI JA KORKEAKOULUIHIN. Kasvatus 48 (3), 217–231.

Artikkelissa tutkin suomalaisessa koulutusjärjestelmässä ilmenevää oppilaiden maahanmuuttajataustaan liittyvää eriarvoisuutta. Selitän eri maahanmuuttajataustaisten ryhmittymien ja sukupolvien eroja suhteessa kantaväestöön kolmessa koulutussiirtymässä: toisen asteen opintojen aloittamisesta tutkinnon suorittamiseen, toisen asteen tutkinnon suorittamisesta korkeakouluopintojen aloittamiseen ja ylioppilastutkinnon suorittamisesta yliopistossa aloittamiseen. Aineistona on Tilastokeskukselta hankittu pitkittäisaineisto 2000-luvun alkupuolella peruskoulunsa päättäneistä nuorista. Selittävinä tekijöinä käytän oppilaiden aikaisempaa koulumenestystä ja vanhempien koulutusta. Tämän lisäksi tutkin, vaikuttaako aikaisempi koulumenestys samalla tavoin maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutussiirtymiin verrattuna kantaväestöön. Tuloksista käy ilmi, että aikaisempi koulumenestys selittää suureosan ryhmien välisistä eroista erityisesti korkeakoulutukseen ja yliopistoon siirtymisen suhteen. Maahanmuuttajien lapset kuitenkin suorittavat toisen asteen tutkinnon vähemmän todennäköisesti kuin kotitaustaltaan ja aikaisemmalta koulumenestykseltään samankaltaiset

kantaväestön nuoret, mikä muodostaa pullonkaulan maahanmuuttajien lasten koulutuspoluille.
Asiasanat: maahanmuuttajatausta, toisen asteen koulutus, korkea-asteen koulutus, siirtymävaihe